

Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących
w Poznaniu

**Program edukacyjno - wychowawczy
Szkolnego Dyskusyjnego Klubu
Filmowego**

Mariola Nowak

Mariola Mikuła

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Idea wiodąca programu	4
3. Cele programu	4
4. Warunki realizacji programu	5
5. Treści kształcenia i wychowania	6
6. Metody, formy i środki realizacji programu	8
7. Rozkład materiału	9
8. Ewaluacja programu	17
9. Refleksja autorki	18
10. Załączniki	19

1. WSTĘP

W mojej wieloletniej praktyce zawodowej na stanowisku nauczyciela – bibliotekarza w Ośrodku Szkolno - Wychowawczym dla Dzieci niesłyszących obserwuję, jak czasami trudno jest dotrzeć do młodzieży za pomocą języka mówionego oraz pisanego. Te ograniczone możliwości językowe opisywane są przez surdopedagogów jako wtórne konsekwencje uszkodzenia narządu słuchu.

Doświadczając na co dzień trudności we wprowadzaniu naszych wychowanków w świat kultury opartej na słowie szukałam sposobu, który ten proces ułatwiłby i uczynił dla młodzieży atrakcyjnym. Dlatego bardzo ucieszyła mnie propozycja stałej współpracy z pedagogiem Ośrodka, koleżanką Mariolą Mikułą, która jako pierwsza zaproponowała stworzenie szkolnego klubu filmowego. Stało się oczywiste, że to właśnie film może okazać się doskonałym środkiem socjalizacji i wychowania, przekazywania niesłyszącym uczniom wartościowych treści wychowawczych i edukacyjnych.

Szkolny Dyskusyjny Klub Filmowy prowadzimy wspólnie w naszym Ośrodku już od siedmiu lat. Pomoc merytoryczną w zakresie wyboru filmów często oferuje nam psycholog Ośrodka – Monika Gronowska.

Stale rozwijamy nasze umiejętności, by nasz klub działał prężniej, atrakcyjniej i, co najważniejsze, wartościowo. W tym celu wymieniamy doświadczenia z innymi nauczycielami, prowadzącymi podobne kluby filmowe w swoich szkołach. Ponadto uczestniczyliśmy w seminarium pod hasłem „Nastolatki w filmie – filmy dla nastolatków”, zorganizowanym przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Mam nadzieję, że Szkolny Dyskusyjny Klub Filmowy na stałe wpisał się w rzeczywistość naszego Ośrodka. Mam chęci do dalszej pracy. Mam satysfakcję z uczestniczenia (i organizowania) w dobrym przedsięwzięciu.

2. IDEA WIODĄCA PROGRAMU

Program autorski *Szkolnego Dyskusyjnego Klubu Filmowego* powstał w celu wzbudzenia zainteresowania sztuką filmową u słabosłyszących i niesłyszących uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niesłyszących. Nadrzędną ideą programu jest wykorzystanie filmów do inicjowania rozmów z młodzieżą o ważnych dla nich sprawach z obszarów emocji, relacji rówieśniczych, kontaktów z dorosłymi, wchodzenia w świat odpowiedzialnych ról społecznych i innych, istotnych ze względu na wiek naszych wychowanków oraz ich niepełnosprawność.

Szkolny Dyskusyjny Klub Filmowy oferuje uczniowi atrakcyjną i użyteczną formę spędzania wolnego czasu, sprzyja jego rozwojowi intelektualnemu, integracji z grupą rówieśniczą, stwarza warunki do rozwoju.

3. CELE PROGRAMU

Cel główny:

- kształtowanie postaw i kompetencji społecznych poprzez pokazywanie uczniom filmów będących alternatywą dla kultury masowej, docenionych na festiwalach filmowych oraz wartościowych ze względu na poruszaną w nich tematykę.

Cele szczegółowe:

- Cele wychowawcze:
 - wyposażenie w umiejętności twórczego, kulturalnego spędzania czasu
 - uwrażliwienie widza na problematykę społeczną
 - wykształcenie postawy tolerancji na inność
 - pokazanie alternatywnych sposobów życia i postępowania
 - wskazanie na wartości płynące z poznawania dobrego filmu
- Cele edukacyjne:
 - wypromowanie kultury filmowej w szkole
 - pogłębienie wiedzy z zakresu kinematografii

- wzbogacenie wiedzy o życiu i świecie
- Cele rewalidacyjne – rozwijanie kompetencji językowych uczniów poprzez:
 - rozwinięcie języka fonicznego, migowego i pisanego
 - kształtowanie nowych pojęć
 - rozwinięcie umiejętności formułowania oraz wyrażania swoich opinii i poglądów
 - kształtowanie umiejętności krytycznej oceny dzieła sztuki filmowej (uczniowie piszą recenzje).

4. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

Program *Szkolnego Dyskusyjnego Klubu Filmowego* realizowany jest w pracowni multimedialnej w szkole. Jest on adresowany do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. Spotkania członków klubu odbywają się w ramach zajęć pozalekcyjnych; minimum raz w miesiącu, zawsze tego samego dnia tygodnia. Naszą dobrą tradycją są spotkania wtorkowe. W seansie filmowym dobrowolnie uczestniczą chętni uczniowie. Spotkania odbywają się w domowej i przytulnej atmosferze. Wychowankowie mogą się wygodnie rozsiąść na kolorowych pufach i poduszkach. Przed projekcją można poczęstować się kawą lub herbatą, a czasami ciastkami. W spotkaniach uczestniczy średnio 20 – 30 uczniów oraz wychowawcy z internatu.

Oprócz dzieł filmowych zaproponowanych przez prowadzących, uczniowie mogą również przedstawiać własne propozycje, które były już kilkakrotnie realizowane. Biorąc pod uwagę niepełnosprawność naszych wychowanków zawsze staramy się, aby filmy miały polskie napisy, co znacznie ułatwia im percepcję treści. Dodatkowo pani pedagog, Mariola Mikuła zawsze tłumaczy listę dialogową na język migowy. Wprowadzając te dwie formy przekazu wychodzimy naprzeciw różnym możliwościom odbioru języka przez młodych widzów niesłyszących. Seanse poprzedzone są krótkim wstępem, zawierającym podstawowe informacje o twórcach i problematyce emitowanego dzieła sztuki filmowej. Każdorazowo po seansie staramy się zachęcić młodzież do wyrażenia opinii na temat problematyki zawartej w danym filmie.

Program realizowany jest również poza terenem Ośrodka. Proponujemy naszym wychowankom wyjście do kin studyjnych, takich jak „Charlie – Monroe Kino Malta” czy „Muza”. Jesienią 2015 roku nawiązałyśmy współpracę z przedstawicielami projektu „Zobaczyć i usłyszeć – z audiodeskrypcją w Wielkopolsce”, w ramach którego dzieci i młodzież mieli możliwość nieodpłatnie obejrzeć następujące filmy: „Biuro dedektywistyczne Lassego i Mai”, „Obce niebo”, „Karbala”. Projekcje te poprzedzone były krótkim wykładem na temat filmu, a w czasie seansów w zrozumieniu ich treści pomagała tłumaczka języka migowego. Ponadto filmy te wzbogacone były specjalnymi napisami dla osób niesłyszących oraz audiodeskrypcją dla niewidomych.

W bieżącym roku szkolnym młodzież także uczestniczyła w nowym projekcie, zorganizowanym przez Fundację „Barak Kultury”. Obejrzeliśmy film pt. „Zupełnie nowy testament” w kinie „Muza”.

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

W trakcie spotkań wyświetlane były filmy o wysokich walorach artystycznych, a także poznawczych. Przede wszystkim takie, które prowokowały do rozmowy, wzruszały, niekiedy bawiły, czasem szokowały. Szukałyśmy filmów zmuszających do refleksji nad życiem, stające się punktem wyjścia do przemyśleń. Wybierałyśmy przede wszystkim filmy o charakterze społeczno – obyczajowym, podejmujące trudną problematykę, jak na przykład alkoholizm, inność, odrzucenie. Pokazywałyśmy też filmy poruszające problematykę młodzieżową, np. młodzieńczą miłość, nastoletnie ciąży, problemy z odżywianiem czy konflikty rówieśnicze.

Staraliśmy się, aby nasze oddziaływania skierowane były między innymi na:

- kształtowanie postawy tolerancji wobec innych (niepełnosprawność ruchową, intelektualną i psychiczną);
- propagowanie postaw prorodzinnych;
- utrwalanie postaw prospołecznych (przestrzeganie zasad obowiązujących w grupie rówieśniczej, zespole klasowym, rodzinie i społeczeństwie);

- propagowanie postaw antydyskryminacyjnych (w stosunku do orientacji seksualnej, narodowości, niepełnosprawności);
- kształtowanie postaw prozdrowotnych.

Przykłady filmów:

- „Surferka z charakterem” (niepełnosprawność);
- „Rozumiemy się bez słów” (niepełnosprawność rodziców, wartości prorodzinne);
- „Chemia” (wartości ogólnoludzkie);
- „Ze wszystkich sił” (niepełnosprawność, wartości prorodzinne);
- „Obce niebo” (dyskryminacja, wartości prorodzinne);
- „Strasznie głośno, niesamowicie blisko” (niepełnosprawność, tolerancja, wartości ogólnoludzkie).

6. METODY, FORMY I ŚRODKI REALIZACJI PROGRAMU

Metody stosowane w programie:

1. Metody słowne:
 - wstęp do filmu z udziałem tłumacza języka migowego
 - wyjaśnianie treści filmu w trakcie projekcji
 - dyskusja/pogadanka
 - recenzje filmów
 - oceny
2. Metoda oglądowa:
 - projekcja filmów z pomocą tłumacza języka migowego
3. Metody aktywizujące:
 - „burza mózgów”
 - wyrażanie swoich opinii i poglądów, uzasadnianie, dyskusja.

Formy pracy:

- zespołowa
- indywidualna

Środki realizacji programu:

- filmy z księgozbioru biblioteki szkolnej OSW
- filmy z księgozbioru Biblioteki Raczyńskich
- filmy z prywatnej kolekcji.

7. ROZKŁAD MATERIAŁU

Poniżej znajdują się dwa przykładowe scenariusze zajęć *Szkolnego Dyskusyjnego Klubu Filmowego*. Czas trwania każdego spotkania przewidziany jest na około 2,5 - 3 godziny.

Scenariusz zajęć wychowawczych na podstawie filmu „Juno” reż. Jason Reitman

Adresat: uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Czas trwania: 3 godziny lekcyjne

Streszczenie filmu:

Nastolatka Juno przechodzi inicjację seksualną z najlepszym przyjacielem Bleekerem. Wkrótce okazuje się, że dziewczyna jest w ciąży. Za radą swojej najlepszej przyjaciółki Lei decyduje się oddać dziecko do adopcji jakiejś miłej rodzinie, która zapewni mu wspaniały dom. Szybko znajduje ludzi odpowiadających jej życzeniom - małżeństwo Loringów, Vanessę i Marka. Juno decydując się na „bycie w ciąży”, podejmuje wielkie wyzwanie i wielką odpowiedzialność. Jednocześnie wybiera rozwiązanie, które pozwoli jej zostać nadal dzieckiem. Nie chcąc udawać dorosłej, widząc jakie są konsekwencje dojrzałości, sama daje sobie jeszcze jedną szansę, nie odbierając jej swojemu dziecku.

Ciąża staje się dla Juno nieoczekiwanie szybką podróżą w dorosłość. Nastolatka przeradza się w kobietę i zaczyna doceniać przyjaźń i miłość, a także doceniać to co ma i odnajdywać w swoim życiu najważniejsze wartości.

Cele zajęć - uczeń powinien:

- znać fabułę filmu *Juno*;
- rozpoznać uczucia rówieśniczki – nastolatki;
- dostrzegać, że są w życiu sytuacje, które wymagają podjęcia poważnych decyzji („nie ma ucieczki”), wpływających na dalsze losy człowieka;
- rozumieć pojęcia: dojrzałość, niedojrzałość, odpowiedzialność, dorosłość;
- rozpoznać gatunki filmowe: film obyczajowy, komedia.

Metody i formy pracy:

- mini wykład
- „burza mózgów”

- dyskusja kierowana
- praca w grupie
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- film: *Juno*, reż. J. Reitman, USA Kanada 2007.

Przebieg zajęć:

1. Projekcja filmu.

Film emitowany jest z polskimi napisami, dodatkowo przekaz filmu wspomaga tłumacz języka migowego.

2. Omówienie filmu

Propozycja pytań: O czym był film? Czy podobał się film?

- Uczniowie sporządzają na dużym arkuszu papieru chronologiczny plan wydarzeń.
- Nauczyciel wyjaśnia niejasne sceny.

Chronologia zdarzeń:

1. Juno jest w ciąży.
2. Dziewczyna zastanawia się, co zrobić.
3. Juno chce poddać się aborcji.
4. Juno rezygnuje z aborcji.
5. Nastolatka chce oddać swoje dziecko do adopcji.
6. Juno informuje rodziców o ciąży.
7. Dziewczyna poznaje rodzinę adopcyjną.
8. Rozpada się rodzina adopcyjna.
9. Juno rodzi syna i oddaje go innej kobiecie – adopcyjnej matce.
10. Juno na nowo zaprzyjaźnia się ze swoim chłopakiem - ojcem dziecka.

3. Dyskusja

Po obejrzeniu filmu nauczyciel pyta uczniów, jakie emocje ten film wywoływał. Spodziewamy się, że uczniowie odpowiadają: „film był raczej wesoły i pobudzał do śmiechu”. Nie przedstawiał scen tragicznych, postaci nie przeżywały rozpacz.

Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów i zwraca uwagę, że nastrój filmu jest inny niż wskazuje na to trudna sytuacja, w której znalazła się Juno. Film jest tragikomiczny.

4. Praca w grupach

Nauczyciel pyta uczniów, jak informację o ciąży przyjmują: Juno, ojciec dziecka Bleeker, macocha i ojciec Juno, rodzice adopcyjni, państwo Loringowie. Nauczyciel na tablicy zapisuje wymienione postaci. Dzieli młodzież na 4 grupy. Każda z grup ma opisać jedną – wskazaną postać. Uczniowie otrzymują karty pracy, na których wybierają (zakreślają) informacje pasujące do danej osoby.

Możliwy wybór:

Juno: niedowierzanie; decyzja o aborcji; odrzucenie aborcji; strach przed powiedzeniem rodzicom; wesoła pomimo trudnej sytuacji; zgoda na adopcję; wytrwanie w decyzji mimo rozpadu rodziny adopcyjnej; oddanie syna.

Bleeker: niedowierzanie i zaskoczenie; pozostawienie decyzji Juno; akceptacja każdej decyzji Juno; strach, że inni – szczególnie matka – się dowiedzą, iż on jest ojcem; strach przed sytuacją; pozostanie z boku; przyjście do szpitala podczas porodu.

Macocha i ojciec Juno: zupełne zaskoczenie aktywnością seksualną córki i jej ciążą; pogodzenie z sytuacją; akceptacja decyzji o oddaniu dziecka do adopcji; wspieranie córki i dbanie o jej zdrowie.

Rodzice adopcyjni: zachwyt i wdzięczność za taki dar od losu; przygotowania do przyjęcia dziecka i roli rodzica. **Kobieta:** cała skupiona na macierzyństwie. **Mężczyzna:** po początkowej akceptacji rezygnacja i wycofanie się z decyzji, gdyż nie jest jeszcze gotowy do roli ojca. **Kobieta:** konsekwentna w decyzji przyjęcia dziecka mimo rozpadu własnej rodziny.

5. Ocenianie filmu:

Na zakończenie zajęć nauczyciel pyta uczniów, jak oceniają film i czy podobało im się zakończenie. Możliwe odpowiedzi uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy:

Pozytywna ocena filmu: ciekawy; film pokazuje, że ciąża to nie koniec świata; dodaje optymizmu i wiary, że wszystko może się skończyć dobrze, a młody człowiek ma prawo do niedojrzałości i popełniania błędów.

Negatywna ocena filmu: bohaterowie przedstawieni są bardzo powierzchownie, np. rodzice dziewczyny od razu akceptują jej wybór, a chociaż są starsi i dojrzałsi, to nie przedstawiają innych propozycji; bardzo słabo pokazany jest opór dziewczyny przed oddaniem dziecka obcym ludziom; nie w pełni uzasadniona jest decyzja oddania syna Vanessie, skoro tak jej zależało na pełnej rodzinie dla dziecka; zakończenie jest dziwne - obraz powrotu do siebie Juno i Bleekera bez żadnych wyrzutów sumienia co do przeszłości.

6. Rozmowa z młodzieżą na temat odpowiedzialności i opieki.

Nauczyciel przeprowadza w klasie „burzę mózgów”:

- ✓ Z czym się Wam kojarzy hasło *odpowiedzialność*?
- ✓ Z czym się Wam kojarzy hasło *opieka*?

Pytania pomocnicze:

- ✓ Co to znaczy być odpowiedzialnym?
- ✓ Za co/ za kogo możemy być odpowiedzialni?
- ✓ Kiedy jesteśmy za kogoś/ za coś odpowiedzialni?
- ✓ Czy łatwo być za coś/ kogoś odpowiedzialnym?
- ✓ Co to znaczy, że kimś się opiekujemy?
- ✓ W jaki sposób można okazywać to, że kimś się opiekujemy?

Podsumowanie: uczniowie powinni zdać sobie sprawę, że bycie odpowiedzialnym za swoje czyny, jak i bycie odpowiedzialnym za kogoś innego, jest bardzo ważne i nie zawsze łatwe.

7. Podsumowanie zajęć.

Nauczyciel podsumowując zajęcia, stwierdza że niezależnie od subiektywnych ocen film był wart obejrzenia ze względu na zawartą w nim tematykę. Nauczyciel prosi uczniów o napisanie recenzji filmu. Grupa może pracować wspólnie lub wyłonić indywidualnego recenzenta. Młodzież wychodząc z sali przyznaje odpowiednią liczbę punktów – gwiazdek dla filmu „Juno.”

Scenariusz zajęć wychowawczych na podstawie filmu „Bluebird”

Adresat: uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Czas trwania: 3 h lekcyjne

Streszczenie filmu:

Bohaterka filmu to Merel, obowiązkowa, grzeczna i zaangażowana w naukę trzynastolatka. Dziewczynka bardzo kocha swego niepełnosprawnego brata Kaspera, którym się opiekuje i z którym spędza dużo czasu. Merel ma dobry kontakt z rodzicami. Tworzą kochającą się rodzinę, w której wszyscy się o siebie troszczą. Akcja filmu toczy się jednak w trudnym dla nich emocjonalnie momencie. Oto mały braciszek Merel, który urodził się ze zdeformowanymi kończynami, ma zostać wysłany do ośrodka rehabilitacyjnego, w jednej z najważniejszych scen brutalnie nazwanego przez Merel „zakładem”. Dziewczynka nie może pogodzić się z tym, że w pewnym sensie ma utracić brata, który przeprowadza się do ośrodka. Czy widzi w tym jego krzywdę, czy przede wszystkim własny lęk przed samotnością? Kasper jest dla niej najbliższym człowiekiem. Opiekując się małym, kruchym dzieckiem Merel czuje się silna i potrzebna, Kasper nadaje jej życiu sens. Gdy odejdzie, dziewczyna zostanie osamotniona i bezbronna jak nigdy.

Niestety, koledzy i koleżanki z klasy z jakiegoś powodu nie lubią Merel, dokuczają jej, nawet zastraszają. Merel boi się wyjawić prawdę rodzicom i wymyśla kolejne przyczyny coraz to nowych siniaków. Sytuacja staje się coraz poważniejsza i dziewczynka musi poszukać pomocy.

Cele zajęć

Po zajęciach uczeń powinien:

- definiować pojęcie inności, odmienności w odniesieniu do filmu;
- rozpoznać określone zachowania jako przejawy agresji;
- wiedzieć, jak reagować na przemoc.

Metody i formy pracy:

- mini wykład
- „burza mózgów”

- dyskusja kierowana
- praca w grupie.

Środki dydaktyczne:

- film: „Bluebird”, reż. Mijke do Jong, Holandia, 2004

Przebieg zajęć:

1. Projekcja filmu

Film emitowany jest z polskimi napisami, dodatkowo rozumienie filmu wspomaga tłumacz języka migowego, kol. Mariola Mikuła.

2. Omówienie filmu

- Po obejrzeniu filmu zachęcamy uczniów do podzielenia się wrażeniami:
 - o czym był film?
 - czy podobał się film?
- Uczniowie sporządzają na dużym arkuszu plan wydarzeń.
- Nauczyciel wyjaśnia ewentualne niejasne sceny i tłumaczy związki przyczynowo - skutkowe.

3. Dyskusja

Nauczyciel zwraca uwagę na postać głównej bohaterki. Pyta, czym różni się od rówieśników. Dlaczego jest inna, wyjątkowa.

Spodziewane odpowiedzi uczniów: lubi wiedzieć, dużo czyta, jest aktywna na lekcji, jeździ na deskorolce, opiekuje się niepełnosprawnym bratem, świetnie pływa, jest bardzo wrażliwa, słucha muzyki, ma dobry kontakt z rodzicami, jest samotna, nieakceptowana przez rówieśników itd. ...

4. Praca w grupach

Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy. Zadaniem każdej z nich jest scharakteryzowanie relacji Merel z rodzicami, z bratem, z nieznanym z pociągu, z rówieśnikami. Na podstawie tych charakterystyk uczniowie mogą odpowiedzieć na pytania: Czy to dobrze być wyjątkowym?

Czemu „inni” budzą negatywne emocje?

Grupa 1: Uczniowie powinni zwrócić uwagę na to, że Merel ma bardzo dobre relacje z rodzicami; spędzają razem czas; opiekują się chorym Kasprem; ojciec reperuje jej deskorolkę; rodzice wspierają ją, kiedy ma problemy z rówieśnikami; nie ingerują, ale zawsze są obok.

Grupa 2: Z adoptowanym bratem łączy bohaterkę ogromna więź, spędzają razem dużo czasu; Merel czyta mu książki, uczy pływać, wychodzi na spacer, pomaga w codziennych czynnościach; odwiedza brata w ośrodku; urządza dla niego mały spektakl w domu; śpiewa przez telefon, kiedy czuje się samotny w ośrodku; pomimo chwilowego kryzysu (kiedy na basenie odpowiada ratownikowi, że Kasper nie jest jej bratem), nie potrafi bez niego żyć.

Grupa 3: Nieznajomy z pociągu jest duchowym przyjacielem Merel; uświadamia jej, że bycie wyjątkowym jest trudne; zachęca ją do czytania; daje jej do zrozumienia, że jest kimś wartościowym. To niezwykle istotne dla zagubionej i pełnej kompleksów Merel.

Grupa 4: Relacje z rówieśnikami są dla bohaterki bardzo trudne; koledzy wyśmiewają się z jej wyglądu; niszczą deskorolkę, rower; prześladują ją; nawet raz biją po lekcji; nie akceptują jej; myślą, że donosi na nich nauczycielom, dopiero ostatnia scena w gabinecie dyrektora pokazuje, że się mylili. Merel nie mówi, kto zaczął bójkę, ponosi taką samą karę jak pozostali. Ponadto zyskuje przyjaciela, który stanął w jej obronie, ponieważ nie mógł dłużej znieść zachowania prześladowców Merel.

5. Agresywne zachowania:

Uczniowie nazywają i zapisują zachowania agresywne, zaobserwowane w filmie. Nauczyciel pomaga zdefiniować te pojęcia z podziałem na przemoc słowną i fizyczną.

Przykłady:

- przemoc słowna: obrażanie, żartowanie, omawianie w brzydki sposób zachowania i słów drugiej osoby; forma tych wypowiedzi może być jawnie agresywna, ale też zawoalowana;
- przemoc fizyczna: popychanie, odpychanie, bicie, rzucanie w kogoś przedmiotami, kopanie; niszczenie własności ofiary.

Nauczyciel pyta uczniów, jak może się czuć osoba, wobec której stosowane są agresywne zachowania.

Przykładowe odpowiedzi uczniów: źle o sobie myśli, nie wierzy w siebie (niska samoocena); jest smutna i sama.

Wnioski:

Nauczyciel wspólnie z młodzieżą zastanawia się, co można zrobić:

- aby nie poddać się przemocy?
- jak przeciwstawić się sprawcom agresji?

Przykładowe sposoby działania: razem przeciwstawić się sprawcom przemocy; pomóc osobiście lub powiedzieć o krzywdzie komuś dorosłemu (np. rodzicom, nauczycielom).

Podsumowując, nauczyciel wskazuje uczniom, gdzie mogą szukać pomocy, jeśli znajdą się w trudnej sytuacji, z którą nie potrafią poradzić sobie samodzielnie.

Przedstawiony film może być inspiracją do cyklu zajęć w internacie lub w szkole (np. w ramach godziny z wychowawcą) na temat asertywności czy tolerancji.

6. Zakończenie

Nauczyciel, jak zwykle, na zakończenie zajęć klubu filmowego, prosi uczniów o napisanie recenzji filmu. Chętni mogą to zrobić samodzielnie, a pozostali mogą napisać wspólną recenzję ze swoją grupą internatową. Młodzież wychodząc z sali ocenia film za pomocą punktów – gwiazdek.

8. EWALUACJA PROGRAMU

Aby sprawdzić, czy program spełnił oczekiwania, przeprowadzona została ewaluacja. Uzyskane wyniki są analizowane i wykorzystywane do wprowadzania zmian w programie pracy *Szkolnego Dyskusyjnego Klubu Filmowego*.

Po każdej projekcji filmu rozmawiamy z uczestnikami na temat ich odczuć dotyczących spotkania. Uczniowie wyrażają opinie na temat przedstawionego filmu za pomocą przyznawanych punktów – gwiazdek. Najczęściej spotykamy się z bardzo pozytywnym odbiorem prezentowanych przez nas obrazów. Młodzież przyzwyczała się do regularnych filmowych wtorków i już na zakończenie zajęć pyta o tytuł następnego filmu. *Szkolny Dyskusyjny Klub Filmowy* wpisał się na trwałe w tradycję naszego Ośrodka.

Analizujemy zakres przyswojonych przez młodzież treści za pomocą recenzji, którą pisze każda grupa internatowa lub indywidualnie poszczególni uczniowie. Poziom zrozumienia filmu bywa też sprawdzany podczas indywidualnych rozmów wychowanków z pedagogiem, psychologiem lub bibliotekarką oraz przez innych nauczycieli podczas zajęć rewalidacyjnych, na lekcjach języka polskiego lub wychowawczych.

Dodatkowo otrzymujemy informacje zwrotne od wychowawców z internatu, którzy biorą udział w spotkaniach klubu razem ze swoimi podopiecznymi. Twierdzą oni, że program *Szkolnego Dyskusyjnego Klubu Filmowego* jest wartościowy i przydatny do pracy wychowawczej. Treści filmów niejednokrotnie korelują z problemami rozwojowymi młodzieży tworząc bazę do rozmów w grupie. Inne filmy wykraczają poza bezpośrednie doświadczenie uczniów, poszerzając ich wiedzę o świecie.

W celu dokonania oceny efektywności programu, przeprowadziłam wśród uczniów ankietę, której celem było poznanie ich opinii na temat prowadzonych przez nas zajęć w *Szkolnym Klubie Filmowym*.

Innym sposobem oceny efektywności programu jest wzrost zainteresowania młodzieży sztuką filmową, wykraczający poza ramy naszego klubu. Przejawia się to tym, iż uczniowie samodzielnie wielokrotnie odwiedzali Bibliotekę Raczyńskich i korzystali z jej zasobów. Pożyczali tam filmy, które czasem polecali jako warte obejrzenia podczas

szkolnych seansów filmowych. Taka praktyka nie miała miejsca przed uruchomieniem naszego programu.

9. REFLEKSJA AUTORKI

Widząc duże zainteresowanie klubem filmowym na pewno będziemy prowadzić naszą działalność w przyszłości. Szukamy ciągle nowych rozwiązań, aby zachęcić młodzież do większej aktywności. Gorąco namawiamy wychowanków do podejmowania dyskusji po seansie oraz do angażowania się w wybór filmów do kolejnych projekcji. Z pewnością cykliczne spotkania filmowe z młodzieżą stanowią świetną formę spędzania wolnego czasu i pozwalają poznać wiele wartościowych filmów.

Aby zwiększyć efektywność naszych działań, wspólnie z koleżanką uczestniczyłyśmy we wspomnianym wyżej seminarium „Nastolatki w filmie – filmy dla nastolatków”, gdzie mogłyśmy wymienić doświadczenia z innymi nauczycielami na temat działalności ich klubów filmowych. Dzięki warsztatom metodycznym nauczyłyśmy się, jak prowadzić dyskusję z uczniami po projekcji danego filmu.

10. ZAŁĄCZNIKI

Spis filmów, wyświetlanych w ramach działalności Szkolnego Dyskusyjnego Klubu Filmowego:

1. „Bez mojej zgody”, reż. Nick Cassavetes, USA, 2009
2. „Billy Elliot”, reż. Stephen Daldry, Francja, Wlk. Brytania, 2000
3. „Bling Ring”, reż. Sophia Coppola, Francja, Wlk. Brytania, 2013
4. „Bluebird”, reż. Mijke de Jong, Holandia, 2004
5. „Boisko bezdomnych”, reż. Kasia Adamik, Polska, 2008
6. „Chce się żyć”, reż. Maciej Pieprzyca, Polska, 2013
7. „Chemia”, reż. Bartosz Prokopowicz, Polska, 2015
8. „Chłopiec w pasiastej piżamie”, reż. Mark Herman, USA, Wlk. Brytania, 2008
9. „Co gryzie Gilberta Grape'a?”, reż. Lasse Hallstrom, USA, 1993
10. „Dzieci gorszego Boga”, reż. Randa Haines, USA, 1986
11. „Fish Tank”, reż. Andrea Arnold, Holandia, Wlk. Brytania, 2009
12. „Galerianki”, reż. Katarzyna Rosłaniec, Polska, 2009
13. „Gol!”, reż. Danny Cannon, USA, Wlk. Brytania, 2005
14. „Gran Torino”, reż. Clint Eastwood, Niemcy, USA, 2008
15. „Gwiazd naszych win”, reż. Josh Boone, USA, 2014
16. „Hej skarbie”, reż. Lee Daniels, USA, 2009
17. „Juno”, reż. J. Reitman, USA Kanada, 2007
18. „Karbala”, reż. Krzysztof Łukaszewicz, Polska, 2015
19. „Królowie lata”, reż. Jordan Vogt-Roberts, USA, 2013
20. „Masz na imię Justine”, reż. Franco de Pena, Luksemburg, Polska, 2005
21. „Młodzi gniewni”, reż. John N. Smith, USA, 1995
22. „Moja lewa stopa”, reż. Jim Sheridan, Irlandia, Wlk. Brytania, 1989
23. „Mój biegun”, reż. Marcin Głowacki, Polska, 2013
24. „Nad życie”, reż. Anna Plutecka-Mesjasz, Polska, 2012
25. „Nie czas na łzy”, reż. Kimberly Peirce, USA, 1999
26. „Niemożliwe”, reż. Sergio G. Sanches, Hiszpania, USA, 2012

27. „Nietykalni”, reż. Olivier Nakache, Eric Toledano, Francja, 2011
28. „Obce niebo”, reż. Dariusz Gajewski, Polska, Szwecja, 2015
29. „October Baby”, reż. Andrew Erwin, USA, 2011
30. „Papierowe miasta”, reż. Jake Schreider, USA, 2015
31. „Podaj dalej”, reż. Mimi Leder, USA, 2000
32. „Rain Man”, reż. Barry Levinson, USA, 1988
33. „Rozumiemy się bez słów”, reż. Eric Lartigau, Belgia, Francja, 2014
34. „Sala samobójców”, reż. Jan Komasa, Polska, 2011
35. „Skazany na bluesa”, reż. Jan Kidawa-Błoński, Polska, 2005
36. „Slumdog – milioner z ulicy”, reż. Danny Boyle, Wlk. Brytania, 2008
37. „Strasznie głośno, niesamowicie blisko”, reż. Stephen Daldry, USA, 2011
38. „Sztuka dorastania”, reż. Gawin Wiesen, USA, 2011
39. „Świnki”, reż. Robert Gliński, Niemcy, Polska, 2009
40. „Temple Grandin”, reż. Mick Jackson, USA, 2010
41. „W pogoni za szczęściem”, reż. Gabriele Muccino, USA, 2006
42. „Za wszelką cenę”, reż. Clint Eastwood, USA, 2004
43. „Ze wszystkich sił”, reż. Nils Tavernier, Belgia, Francja, 2013
44. „Zło”, reż. Mikael Hafstrom, Dania, Szwecja, 2003

Recenzja K. N. – słuchacza szkoły policealnej w OSW dla Dzieci Nieślyszących

Zamieszczona poniżej recenzja to tekst oryginalny ucznia przed dokonaniem przez nauczyciela poprawy słownictwa i stylu.

Moim zdaniem film „Strasnie Głuchym Niezawodnie Misko”. Jest ciekawy i poruszający, ponieważ opowiada o matym pewnym chłopcem który liczy na śladami ojca.

Otraj się porażkami i badaczami wielu rzeczy, wieli pełen wit, zabawy i przyjemny czas ze sobą. Mama chłopca była osoba opiekuńcza i kochająca swego syna.

W 11 września była tragedia, gdyż ojciec chłopca zginął w zamachu, w wyniku było rozpaczeni, najbardziej chłopiec nie mógł pogodzić się ze śmiercią Taty.

Pewnego dnia przebijając w szafce Taty, zdarzył się wypadek, uderzył się głową a głodem była kopertka z napisem „BLACK”, oraz klucze. Zastanawiając do czego służy klucze i

stowo black, chłopiec pomyślał że musi rozwiązać zagadkę. Podczas tych

przygodzi poznał wiele rzeczy o imieniu black, aż w końcu znalazł ten ten klucz

skrypt do czegoś innego co myślał chłopiec, był zadowolony. Mama chłopca starała się

poćwiczyć; opowiadać co robiła to pomagała mu też z porażkami, był zadowolony mając taką mamę.

Uważam że film dużo więcej, przede wszystkim o sile ile staramy się coś odnieść i nie poddajemy się, przypominamy zakończenia i informacje emocjonalnie czy to dobre

czy złe. Stawiamy wiele tekstu i pokonanie ich w końcu. Że wciąż i zawsze

możemy polepać na rodzimie dla nich jesteśmy ważni i chca dla nas jako

najlepiej, i cieszyć się z takiej wspólnie rodziny

Opinia na temat filmu, wywieszana na gazetce szkolnej

Recenzje (opinie) na temat filmu:

- WSPANIAŁY:
- BARDZO DOBRY:
- ŚREDNI:
- SŁABY:
- BARDZO SŁABY:

W miejscu kropek uczniowie przyklejają punkty-gwiazdki po skończonej projekcji filmu.

Ankieta ewaluacyjna

DROGI UCZNIU, wypełnij ankietę

Cel ankiety: poznanie Twojej opinii na temat Szkolnego Klubu Filmowego

Co myślisz? Zaznacz krzyżykiem (X) wybraną przez siebie odpowiedź.

1. Czy oglądanie filmów jest dobrym sposobem na spędzanie wolnego czasu?
 tak
 nie

2. Czy lubisz spotkania prowadzone w Szkolnym Klubie Filmowym?
 bardzo lubię
 lubię
 nie lubię

3. Czy podczas spotkań panuje miła, życzliwa atmosfera?
 zawsze
 często
 rzadko
 nigdy

4. Czy przedstawiane filmy są dla Ciebie:
 zawsze ciekawe
 często ciekawe
 rzadko ciekawe
 nudne

5. Jak często powinny odbywać się spotkania Szkolnego Klubu Filmowego?
 jeden raz w miesiącu
 częściej (co dwa tygodnie)
 rzadziej (co dwa miesiące)
 wcale

6. Czy chciałbyś coś zmienić w ramach funkcjonowania Szkolnego Klubu Filmowego?
 tak
 nie

Jeśli *tak*, napisz co chciałbyś zmienić

.....

.....

7. Czy masz jakieś propozycje filmów, które chciałbyś obejrzeć w ramach Szkolnego Klubu Filmowego?

tak

nie

Jeśli *tak*, napisz tytuły filmów:

.....

.....

.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety.